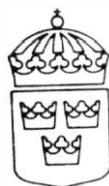

Motion till riksdagen

1987/88:Ju18

av Ingbritt Irhammar m. fl. (c)

med anledning av prop. 1987/88:98 om knivförbud i vissa fall m. m.

Mot.
1987/88
Ju18-19

Knivförbud även på allmän plats

Enligt den proposition som regeringen nu föreslagit skall ett förbud att medföra kniv begränsas till allmänna sammankomster och offentliga tillställningar.

Ett förbud att bära kniv är avsett att förebygga fall där det föreligger en ökad risk för våldshandlingar.

Den som idag arrangerar en offentlig tillställning har själv rätt att bestämma vilka villkor som skall gälla vid arrangemanget. Polisen kan idag bestämma om vilka villkor som skall gälla ifråga om ordning och säkerhet, eftersom det redan finns möjligheter till begränsningar och föreskrifter. Polisens befogenheter gäller både för offentliga tillställningar och allmänna sammankomster. Man har alltså redan idag en bättre förutsättning för åtgärder på ovan nämnda platser jämfört med vad man har på allmän plats.

Samhället skall garantera den enskilde medborgarens säkerhet. Det gäller för samhället att på ett aktivt sätt förhindra och motverka brott. Ett förbud att bära kniv på allmän plats skulle enligt vår mening vara ett led i denna strävan. Propositionen är i detta stycke en halvmesyr och räcker inte till för att man skall få den önskade preventiva effekten och minska användandet av kniv som tillhygge i exempelvis gatuvåldet.

Med de ökande våldstendenser som idag visar sig i samhället måste det till kraftiga åtgärder nu. Därför föreslår vi att förbudet att medföra kniv utökas att gälla även på allmän plats. Begreppet allmän plats bör i detta fall ges samma innebörd som i brottsbalken.

Gemensam nordisk lagstiftning

Ett införande av knivförbud på allmän plats skulle överensstämma med de lagar och förordningar som idag gäller i Norge, Danmark och Finland. I de kommentarer som finns i propositionen angående den finska lagstiftningen, som infördes 1977, framgår det med all önskvärd tydlighet att ett generellt knivförbud på allmän plats visar på positiva erfarenheter, framförallt då det gäller attitydpåverkande effekter.

De svårigheter att efterleva en lag om knivförbud, som man i propositionen har anfört som en orsak att inte införa ett knivförbud på allmän plats, har

av våra nordiska grannländer lösts. Vi anser att man i Sverige har lika goda förutsättningar att lösa eventuella frågeställningar. Till detta kommer att det är önskvärt att eftersträva en gemensam nordisk lagstiftning över så vida områden som möjligt.

Mot. 1987/88

Ju18

Gatuvåld

I dag kan vi se tendenser till ett ökat användande av kniv som tillhygge i gatuvåldet. Det är främst i stadsmiljöer som detta problem har uppstått. Våldstendenserna har under de senaste åren förååts. Det har blivit allt vanligare att unga bär med sig kniv i städerna. Många unga vågar i dag inte åka in till stan utan att medföra en kniv, detta av rädsla för att själva bli attackerade.

En studie som nyligen gjorts på Sabbatsbergs sjukhus bestyrker vad som ovan sagts. Under 1987 fick detta sjukhus ta emot minst en patient i veckan med knivsår; totalt under året fick man ta emot ca 50 personer med knivskador som hade tillkommit vid gatuvåld eller misshandel. Det skall jämföras med att totalt under året fick man ta hand om ca 500 fall av misshandel. Undersökningen visade också att upp till 20 % av patienterna hade fått sina skador genom gatuvåld.

Enligt statistik från Stockholmspolisen som gäller tiden 1 januari till 29 februari 1988 så har polisen registrerat 168 personrån varav 26 med knivhot och vid ett par fall användande av skruvmejsel som tillhygge. I samtliga 168 fall är gärningsmännen "okända". I samma statistik visas att elva personer har hotats med kniv ute på gatan och utanför restauranger. Fem personer har skadats av knivhugg.

Remissinstanserna

Flera tunga remissinstanser har krävt att det införs ett förbud att bära kniv på allmän plats. Detta återspeglas i ett antal av de remissvar (dnr 87-3308) som inkommit i anledning av utredningen om knivförbud (SOU 1987:61).

Bland dem som vill utvidga det föreslagna lagförslaget kan nämnas rikspolisstyrelsen, polismyndigheterna i Stockholm och Göteborg, Svenska polisförbundet och Sveriges länspolischefer. Detta visar med all tydlighet att de instanser som i sitt arbete är berörda av situationer där knivar är inblandade är för en utvidgning av knivförbudet som ger polisen möjligheter förebygga brott. Polismyndigheten i Stockholm säger bl. a. i sitt remissyttande att "Ett förbud att inneha knivar och andra stick- och skärvapen bör gälla på allmän plats. — — En fördel med brottsbalkens allmänna-plats-begrepp blir även att bestämmelserna därigenom kan tillämpas på exempelvis järnvägs- och tunnelbanestationer, flygplatser och innerorg. — —"

Rikspolisstyrelsen säger bland annat i sitt remissyttande "Det är ett starkt polisiärt intresse att ett knivförbud även bör gälla på allmän plats. — — Styrelsen anser att allmän plats enligt 1 § allmänna ordningsstadgan ersätts med brottsbalkens mer vidsträckta begrepp för att på så sätt täcka in specialområden såsom väntsalor, innerorg, varuhus och restauranger. Genom denna utvidgning av allmän plats ökar polisens möjligheter väsentligt

när det gäller att ingripa mot innehav i strid mot lagen. Ovan uppräknade platser är ofta samlingspunkter bl. a. för ungdomsgång, som innehar och brukar såväl kniv som andra farliga föremål. – – –”

Mot. 1987/88
Ju18

Vi föreslår således att förbudet att medföra kniv skall gälla även på allmän plats. Genom denna utvidgning av lagen får man en positiv attitydpåverkande effekt samtidigt som man ger polisen bättre möjligheter att stävja våld.

Undantagsregler från lagen

Behovet av att bära kniv på allmän plats är ytterst begränsat. Ett förhållandevis litet antal människor berörs av en reglering på detta område. Undantagsreglerna måste utformas så att förbudet tillåter yrkesutövare och andra med godtagbara skäl att bära kniv på allmän plats.

I propositionen anförs hur dessa undantagsregler skulle utformas för den i propositionen föreslagna lagen. Denna utformning av undantagsreglerna bör även gälla för ett knivförbud på allmän plats.

Knivförbudet skall naturligtvis inte omfatta knivar av mindre typ exempelvis pennknivar.

Straffsanktioner

Självfallet skall också straffsanktionerna utformas på ett sådant sätt att de inte kan anses som obilliga. Straffsatserna bör således innehålla föreskrifter som undantar att ansvar utdöms vid ringa överträdelser av lagen.

Hemställan

Med hänvisning till vad som i motionen anförts hemställer vi

att riksdagen beslutar att 1 § lagen om förbud mot att i vissa fall inneha knivar och andra farliga föremål får följande lydelse:

1 § Knivar, andra stick- och skärvapen och andra föremål som är ägnade att användas som vapen vid brott mot liv eller hälsa får inte innehas *på allmän plats eller* vid offentliga tillställningar som avses – – –.

Stockholm den 16 mars 1988

Ingbritt Irhammar (c)

Bertil Fiskesjö (c)

Gunilla André (c)

Marianne Karlsson (c)

Gunnel Jonäng (c)

Martin Olsson (c)

Elving Andersson (c)

Eva Rydén (c)